Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 20 stycznia 1933 r. 795.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

Działalność Wileńskiego Funduszu Żelaznego."Lietuvos Aidas" /Nr.14.I.33/:W 1932 r. upłynął rok od chwili powstania Wil.Funduszu Żelaznego. Na rzecz Funduszu wpłynęły spore sumy pieniężne. Oczywiście trudno się było spodziewać, ażeby pierwszy rok był pod tym względem rokiem rekordowym. Zadaniem Żel.Funduszu Wileńskiego było w pierwszym rzędzie zapoznanie szerszego społeczeństwa z ideą i zadaniami Funduszu, dalej pozyskanie uznania w kierowniczych sferach i w prasie, wreszcie obmyślenie najodpowiedniejszych sposobów zorganizowania całego narodu w kierunku przyczynienia się do akcji Funduszu. Zadania te zostały w dużej mierze wykonane. Propaganda w kraju i na emigracji dała pomyślne rezultaty. Zapewniono uznanie całej niemal prasy. Pozatem, jeżeli chodzi o stronę formalną, nawiązano stosunki z urzędami pocztowemi, stanowiącemi najważniejsze ośrodki rozdawania znaczków i paszportów wileńskich. Stworzono setki komitetów Funduszu Żelaznego, które prowadzić będą akcję w odpowiednich okolicach kraju. Porozumiano się z instytucjami państwowemi i ustalono sposoby urządzania zbiórek miesięcznych wśród urzędników zarówno państwowych, jak prywatnych. Nawiązano w tej samej sprawie kontakt z samorządami powiatowemi, miejskiemi i gminnemi. Zwrócono się do dyrekcyj wszystkich szkół i zakładów naukowych z prośbą o zainteresowanie sprawami Funduszu Wileńskiego akademików, uczniów i dzieci. Wysłano przeszło tysiąc arkuszy - kwestjonarjuszów, jako ankietę z prośbą o wskazanie najlepszych sposobów organizacji i akcji. Wyznaczono dzień Funduszu Wileńskiego /pierwsza niedziela po 26 sierpnia/, w którym cały naród winien zmobilizować swe siły dla największego rozpowszechnienia paszportów i znaczków wileńskich. Litwini amerykańscy przeznaczyli na ten cel cały miesiąc.

Dodać pozatem należy, iż rozdano już pół miljona paszportów i odpowiednią liczbę znaczków wileńskich.

Na rok 1933 Żelazny Fundusz Wil. winien wytknąć sobie następujące zadania: stwarzanie komitetów Funduszu tam, gdzie ich jeszcze niema; zainteresowanie sprawami Funduszu i wciągnięcie do liczby zwolenników akcji Funduszu wszystkich bez wyjątku akademików, uczniów i dzieci ze szkół powszechnych; ostateczne ustalenie planu rejestracji całej ludności w sprawach Funduszu i podjęcie akcji i formowania kadry kwestarzy Funduszu Wileńskiego,którzyby kwestowali w odpowiednio wyznaczonych rejonach; utworzenie komitetu pań, któryby zwalczał resztki opozycji, jaka się dostrzega gdzieniegdzie nawet w dosyć wysokich sferach i wprowadzał zwyczaj wizowania paszportów wileńskich z okazji różnych rozrywkowych imprez; wydanie i rozprzestrzenienie drugiego nakładu paszportów wileńskich; wprowadzenie zwyczaju naklejania znaczków wileńskich na odwrocie kopert listowych; rozpowszechnienie w kraju puszek blaszanych dla zbierania ofiar na rzecz funduszu wileńskiego.

Według planu utworzonego przez komitet Funduszu,Wil.Fundusz w ciągu 6-ciu lat zdobyłby 3 milj. czynnych zwolenników /rocznie przeciętnie ok.500-set tys./ W końcu 1933 r. w Litwie i na emigracji będzie nie mniej, niż 1 milj. czynnych zwolenników Funduszu.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"Rytas" o sytuacji w Kłajpedzie z okazji dziesięciolecia przyłączenia Kłapedy do Litwy."Rytas" Nr.14 z 18.I.1933 r. Art.p.t. "Po upływie dziesięciu lat". Streszczenie:

Jak się przedstawia sytuacja w Kłajpedzie po upływie 10-ciu lat? Prasa litewska już dużo pisała o anomaljach życia kłajpedzkiego. Wypadnie tu jeszcze raz przytoczyć pokrótce anomalja te w różnych dziedzinach społecznego życia.

Przedewszystkiem dziedzina gospodarcza. Niedawno autorytatywne sfery oświadczały, jak wiele wynoszą inwestycje na obsza-

rze Kłajpedy. Jakież są tego rezultaty? Podczas wyborów ludność wybiera partje niemieckie, inspirowane i subsydjowane przez zagranicę. Takiemu stanowisku ludności niema się co dziwić. Widzi ona codziennie, po czyjej stronie jest siła. Gdzie zaś jest siła, tam też jest uznanie.

Rząd litewski zdecydował wprowadzić kontrolę nad importem towarów do Kłajpedy. Niezwłocznie potem prasa berlińska bije na alarm, dowodząc, że w związku z zamierzonem posunięciem rządu litewskiego nastąpi katastrofa. W oświetleniu prasy berlińskiej posunięcia litewskie zostały skierowane przeciwko Niemcom. Zdaniem prasy berlińskiej przyszłość Litwy może być zapewniona tylko przez oparcie się na Niemczech.

Drugi przykład: oddaje się część uzyskanego od Niemiec kontyngentu na eksport bez ceł bydła zwiazkowi niemieckiemu w Pogiegiach. Tymczasem związek ten, korzystając z tego kupuje bydło bądź od ludności nastrojonej dla Niemców jak najżyczliwiej,bądź też kupując od rolników innych poglądów przedstawia sprawę tak, że ci ostatni wyraźnie rozumieją, jaką się tu politykę prowadzi.

Kłajpedzie udziela się kredytów bądź z Banku Rolnego,bądź z Banku Litewskiego. Z kredytów tych korzystają również partje wszechniemieckie. Widocznie ma się nadzieję przyciągnięcia jej na swą stronę. Złudne to nadzieje.

Jeżeli chodzi o dziedzinę oświatowo-kulturalną, to w 1923 r. nauczycielstwo kłajpedzkie ogromnie się troszczyło o naukę języka litewskiego. Obecnie otwarcie się już dyskutuje nad tem, że liczba godzin przeznaczanych na język litewski w szkołach kłajpedzkich jest zbyt wielka. Po 10-ciu latach są jeszcze w Kłajpedzie liczni nauczyciele, którzy nietylko nie nauczyli się po litewsku, lecz nawet przeczytać litewskiego tekstu nie potrafią. W seminarjum na ogólną liczbę 13-tu nauczycieli jest tylko 3-ch Litwinów, których notabene dyrekcja seminarjum stara się wydalić.

W sądownictwie dzieje się nie lepiej. Wystarczy powiedzieć, że nakłada się kary na obywateli, którzy domagają się, by rozmawiać z nimi po litewsku. W sądownictwie urzędują przeważnie obcokrajowcy. Niezależnie od tego Dyrektorjat pragnie sprowadzić z Niemiec jeszcze 7-miu sędziów.

Wszystkie te objawy świadczą, że obowiązkiem całego narodu litewskiego jest zająć się sprawą kłajpedzką równie gorliwie, jak sprawą wileńską. Hasłem Litwinów winno być ratowanie Kłajpedy pod grozą utraty niezawisłości.

K r o n i k a .

N o w y k o n s u l ł o t e w s k i w K ł a j p e d z i e . "Rytas" /Nr.14.I.33/:Jak komunikuje Leta, rząd łotewski zdecydował odwołać dotychczasowego konsula łotewskiego w Kłajpedzie Riekstinsa. Na jego miejsce wyznaczony zostanie b.minister Finansów Punga.

Z w i ą z e k w s p ó ł p r a c y k u l t u r a l n e j p o m i ę d z y W i e l k ą L i t w ą a K r a j e m K ł a j p e d z k i m .Prasa kowieńska./I.33/:W tych dniach złożono do zarejestrowania w kancelarji naczelnika pow.kowieńskiego statut związku współpracy kulturalnej pomiędzy Wielką Litwą a Krajem Kłajpedzkim. Założycielami tego związku są: prof.Krewe-Mickiewicius, prof.W.Biržyszka, prof.Laszas, prof.Paksztas, inż.Prapolenis i W.Kamantauskas.

D z i a ł a l n o ś ć k ł a j p e d z k i e g o o d d z i a ł u z w i ą z k u m a r y n a r z y .Prasa kowieńska./I.33/:Ostatnio kłajpedzki oddział związku marynarzy przystąpił do szerszej akcji. Prezes oddziału związku Lindenau wygłosił w dniach ostatnich odczyt o okrętach nadających się najlepiej do portu kłajpedzkiego.

P r a s a ł o t e w s k a o X - l e c i u K ł a j p e d y . "Liet.Aid." /14.I.33/: Z okazji X-lecia przyłączenia Kłajpedy do Litwy zamieściła prasa łotewska liczne artykuły i ilustracje. Prasa łotewska zaznacza że francuskie władze okupacyjne prowadziły w Kłajpedzie fatalną politykę gospodarczą, tak, że nawet Niemcy kłajpedzcy chcieli się przyłączyć do Litwy.

87